нової техніки в народному господарстві, регіоні, територіально-виробничому комплексі протягом усього прогнозованого терміну її служби.

Необхідною передумовою екологізації виробництва є усунення можливості погіршення екологічного стану країни при зростанні суспільного виробництва.

Екологічні інновації є лише однією з цілей створення нових технологій, тому виникає проблема виділення витрат екологічного призначення при їх впровадженні.

Високі темпи розвитку виробництва в сучасних умовах обумовлюють прискорене зростання споживання і використання природних умов і ресурсів. В той же час посилення технічної озброєності у всіх областях суспільного виробництва тривалий час не супроводжувалося відповідним посиленням природоохоронних заходів. Реальні можливості природокористування в значній мірі обумовлені також розміщенням природних ресурсів, їх територіальним розподілом, що посилює значення просторового характеру процесу виробництва з урахуванням складових компонентів довкілля.

Стратегія стійкого розвитку одночасно передбачає вдосконалення системи природоохоронного регулювання в напрямку проведення більш жорсткої екологічної політики. Це проявляється в прийнятті нових стандартів як у відношенні якості навколишнього середовища так і норм підприємницької поведінки, які вимагають від фірм здійснювати торгові угоди або інвестиції тільки з підприємствами, які мають низькі показники забруднення природного середовища.

Значні інвестиції в європейських країнах направляються в екологічні інновації, перетворюються в одну з ключових ланок інноваційної політики держави. В багатьох розвинених країнах діють державні цільові програми стимулювання розробки екологічних технологій та інновацій або такі завдання вирішуються в рамках загальних науково-технічних програм. Можуть створюватися спеціальні дослідницькі центри і фонди. Інновації в екологічній сфері повинні запобігати подальшому забрудненню природи, сприяти вирішенню найгостріших екологічних проблем.

Висновок. Таким чином, для забезпечення в Україні стійкого економічного розвитку та стабільних темпів зростання економіки необхідно впроваджувати у виробничі процеси нові європейські стандарти зокрема екологічні та природоохоронні. Що потребує значних інвестицій, проведення організаційних заходів та зміни у населення ставлення до якості навколишнього середовища та використання природних ресурсів.

Одержано 01.11.2019

УДК 343.98

Тетяна Петрівна МАТЮШКОВА,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики та судової експертології факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ;
https://orcid.org/0000-0001-7973-4581

НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Удосконалення системи професійної підготовки поліцейських з метою підвищення рівня їх фахової компетентності є стратегічним завданням для освітян усього світу. Одним із напрямків розвитку поліцейської освіти в Україні слід вважати використання передових практик з підготовки поліцейських, напрацьованих освітянами європейських та інших країн. Зокрема, заслуговують на впровадження чеська методика допиту осіб, що знаходяться у надзвичайно-вразливому стані, та електронне кримінальне провадження, голландський досвід цифрової освіти, англійська методика допиту за моделлю PEACE, австрійська методика запобігання та розслідування домашнього насильства та ін.

Так, у лютому 2019 року у Харківському національному університеті внутрішніх справ проведені тренінги з оволодіння англійською PEACE-методикою проведення допиту потерпілих, свідків, підозрюваних [1], а в жовтні розпочато впровадження у освітній процес однієї з передових практик з тактики допиту, яка використовується у Чеській Республіці [2]. Мова йде про допит неповнолітніх очевидців і потерпілих від злочинів проти статевої свободи та недоторканості, а також осіб з фізичними та ментальними особливостями розвитку, осіб похилого віку та інших осіб у надзвичайно вразливому стані.

Стрімкий розвиток цифрових технологій вимагає системного запровадження у освітній процес мультимедійного обладнання, інтерактивних комплексів, цифрового криміналістичного обладнання. Розвиток цифрових технологій також обумовлює необхідність подальшого вдосконалення цифрової освіти як сукупності технологій, програмного забезпечення, спеціальних додатків і технічних засобів для забезпечення успішності самоосвіти, тестування, розвитку та вдосконалення пам'яті, мислення, здобуття майбутніми або вдосконалення діючими поліцейськими спеціальних знань та вмінь тощо. Мова йде про синтетичні навчальні середовища, що дозволить навчати поліцейських на основі симуляції, моделювання, ігрових технологій тощо [3].

Позитивним у цьому аспекті є досвід Нідерландів. У Поліцейський Академії цієї країни використовуються цифрові симуляції віртуальної реальності (Virtual Reality Training), що сприяють напрацюванню поліцейськими навичок

© Матюшкова Т. П., 2019

та вмінь: 1) з реагування на кримінальні та інші правопорушення, а також надзвичайні ситуації (увага спрямована на знання процесуальних норм реагування, обмін інформацією, управління ситуацією та її контроль, взаємодію різних служб тощо); 2) з огляду місця події (дослідження цифрової моделі місця злочину з метою аналізу обстановки, виявлення слідів, висування версій тощо).

Також у системі освіти поліцейських Нідерландів існує Laser Shooting – тренінг, спрямований на вдосконалення вмінь зі стрільби та тренування ситуаційних уразливостей учасників стрільб (лазерна стрільба поєднана із відеозаписами подій, у яких виникала необхідність застосування вогнепальної зброї, зокрема, терористичних актів, захоплення заручників у школі, ін.). У ХНУВС обладнано та використовується для проведення лазерних стрільб інтерактивний тир «Інгул-7» (25 м). В умовах цього лазерного мультимедійного інтерактивного тиру проводяться стрільби без використання бойових патронів (лазерна імітація стрільби), при цьому стрільба виконується по стандартних нерухомих мішенях, рухомих мішенях, а також по відеозображеннях.

Одним із напрямків розвитку поліцейської освіти в Україні слід вважати і практичну спрямованість навчання. Проведення навчальних занять на криміналістичних та інших навчально-тренувальних полігонах, розробка і проведення різноманітних поліцейських квестів, рольових ігор, слідчо-криміналістичних навчань і тренінгів забезпечує формування практичних навичок і вмінь поліцейських та є колаборативним навчанням (навчанням у співпраці, у спільній роботі). Такі види навчальних занять у ХНУВС передбачені навчально-методичними матеріалами і проводяться регулярно. Водночас, у таких заняттях курсантами виконуються всі ролі, у тому числі допитуваних осіб, очевидців злочинів, навіть, злочинців. Вважаємо доцільним залучення до таких занять студентів інших навчальних закладів, наприклад, майбутніх акторів. З точки зору практичної спрямованості навчання, така співпраця є взаємовигідною – майбутні актори набувають досвіду виконання ролей, а курсанти мають змогу концентруватись на дотриманні процесуальних норм, виконанні тактичних та інших завдань, їм не доведеться докладати зусиль, щоб дистанціюватись від особистості «жертви», «очевидця», або «злочинця», ролі яких сьогодні виконують їхні одногрупники та друзі. Така практика, зокрема, має місце у навчанні поліцейських Королівства Норвегія, Нідерландів.

Бінарні заняття, що проводяться спільно викладачами вищого навчального закладу зі специфічними умовами навчання і працівниками підрозділів правоохоронних та інших органів України чи інших країн, також забезпечують практичну спрямованість освіти поліцейських і застосовується в ХНУВС на системній основі. У цьому аспекті слід також відзначити і навчально-тренувальний центр протидії кіберзлочинності та моніторингу кіберпростору ХНУВС, в умовах якого відбувається щоденний цілодобовий (24/7) моніторинг курсантами українського сегменту мережі Інтернет з метою виявлення протиправного контенту (екстремістського та сепаратистського змісту), фактів розповсюдження дитячої порнографії, продажу зброї та наркотиків, пропонування послуг дитячого секс-туризму тощо, з наступною передачею виявленої інформації правоохоронним органам за належністю.

Подальшого впровадження у освітній процес вимагають інтерактивні методи навчання для формування цільових компетентностей у курсанта, студента, слухача, їх більш активного залучення до навчання, підвищення їх мотивації та самостійності у навчанні [4]. Такі інтерактивні методи навчання, як «мозковий штурм», робота в парах, групові дискусії, ситуаційний аналіз, використання судових трансляцій у викладанні права дозволяють напрацювати цілу низку необхідних поліцейським соціальних навичок – уміння слухати, поважати думку опонента, висловлювати критику з метою виправлення помилок, успішно і ефективно взаємодіяти з окремими людьми або групами, досягати поставлених цілей, знаходити консенсус і вирішувати конфлікти у спільній діяльності з іншими людьми.

Ще одним стратегічним напрямком розвитку поліцейської освіти в Україні є вдосконалення викладання англійської мови професійного спрямування (English for Special Purposes) та запровадження викладання англійською мовою фахових дисциплін (English as Medium of Instruction for Ukrainians) у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання. Такими дисциплінами, зокрема, є кваліфікація злочинів, досудове слідство та судових розгляд кримінальних справ, методика розслідування окремих видів злочинів, організація та проведення негласних слідчих (розшукових) дій, судова експертологія, судова медицина та психіатрія, інші [5].

Вважаємо, що вільне володіння поліцейськими іноземними мовами сприятиме безпосередньому обміну досвідом працівників Національної поліції України з поліцейськими інших країн, а також активному залученню курсантів, слухачів та викладачів ХНУВС до міжнародних тренінгів, навчальних курсів і груп з розслідування злочинів. Це також сприятиме організації та проведенню міжнародних круглих столів, зустрічей з представниками міжнародних організацій (EUAM, OSCE, ICITAP, etc.) з метою поширення передових світових практик правоохоронної діяльності.

Ще одним напрямком розвитку поліцейської освіти є залучення курсантів до участі у навчальних програмах країн Європи та світу, професійних тренінгах, майстер-класах, конкурсах наукових робіт, конкурсах з практичних навичок, співпраці із громадськими організаціями та волонтерськими об'єднаннями (як одноосібно, так і сформованими командами з числа найуспішніших курсантів і магістрів) [6; 7; 8].

Резюмуючи викладене, слід відзначити важливість та значущість подальшого розвитку поліцейської освіти, що є одним з напрямків реформування поліції з метою забезпечення спрямування діяльності органів правопорядку на дотримання і захист прав і свобод людини і громадянина.

Висновок: Визначені такі напрямки розвитку поліцейської освіти в Україні, як: 1) використання передових світових практик з підготовки поліцейських; 2) системне запровадження у освітній процес мультимедійного обладнання, інтерактивних комплексів цифрової симуляції віртуальної реальності, цифрового криміналістичного обладнання, синтетичних навчальних середовищ; 3) подальше вдосконалення цифрової освіти та запровадження

нових програмних продуктів візуалізації даних, навчання в інтернеті, використання ігрових технологій; 4) вдосконалення викладання у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання англійської мови професійного спрямування та запровадження викладання англійською мовою фахових дисциплін; 5) практична спрямованість навчання; 6) активне використання у викладанні права інтерактивних методів навчання; 7) залучення курсантів до участі у навчальних програмах країн Європи та світу, професійних тренінгах, майстер-класах, конкурсах з практичних навичок, співпраці із громадськими організаціями та волонтерськими об'єднаннями тощо.

Список бібліографічних посилань

1. Курсантів університету та патрульних поліцейських навчали проводити допити за англійською моделлю «PEACE» // Харківський національний університет внутрішніх справ : сайт. URL: http://univd.edu.ua/uk/news/4891 (дата звернення: 31.10.2019).

2. Впровадження передових практик в освітній процес // Харківський національний університет внутрішніх справ : сайт. URL: http://univd.edu.ua/uk/news/5959 (дата звернення: 01.11.2019).

3. Пінчук О. П., Литвинова С. Г., Буров Ю. В. Синтетичне навчальне середовище – крок до нової освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання.* 2017. Т. 60, № 4. С. 28–44.

4. Підготовче провадження у кримінальному процесі // Навчаємо через практику: досвід використання судових трансляцій у викладанні права / упоряд. Н.Ф. Боярський. Харків : ФОП Панов А. М., 2019. 130 с.

5. Матюшкова Т. П. Англійська мова у навчанні та професійному спілкуванні працівників правоохоронних органів України // Професійна підготовка суддів, прокурорів та працівників правоохоронних органів: національний і зарубіжний досвід : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (19 верес. 2019 р.). Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2019. С. 89–91.

6. Курсант університету Віталій Найда взяв участь у програмі Erasmus+ у Грузії // Харківський національний університет внутрішніх справ : сайт. URL: http://univd.edu.ua/uk/news/5914 (дата звернення: 31.10.2019).

7. Діяльність волонтерського об'єднання курсантів і студентів // Харківський національний університет внутрішніх справ : сайт. URL: http://univd.edu.ua/uk/news/5038 (дата звернення: 31.10.2019).

8. Волонтери ХНУВС подарували радість дітям // Харківський національний університет внутрішніх справ : сайт. URL: http://univd.edu.ua/uk/news/3919 (дата звернення: 31.10.2019).

Одержано 01.11.2019

УДК 93(070)

Костянтин Вікторович МЕЛІХОВ,
старший викладач кафедри іноземних мов
Харківського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України

СИСТЕМА ЗВ'ЯЗКІВ ІЗ ГРОМАДСЬКІСТЮ ТА ЇЇ ФОРМУВАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ (НА ПРИКЛАДІ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Державне управління є особливою системою, де одним із принципів управління є відкритість влади перед суспільством. Взаємодія органів державного управління з громадськістю є необхідною умовою їх ефективної діяльності. Головним чином мова йде про прозорість діяльності органів державної влади, донесення народу інформації про дії влади. Сучасна світова практика свідчить, що тільки при постійній взаємодії органів державної влади з громадськістю вони можуть якісно виконувати свої функції. Для цього вони цілеспрямовано використовують у своїй діяльності засоби, прийоми, методи та процедури нової для України технології зв'язків із громадськістю, впроваджуючи нові комунікативні технології.

«Зв'язки із громадськістю – це комунікативна дисципліна, – вважає Г. Почепцов, спрямована на організацію комунікативного простору в сприятливому режимі для об'єкта зв'язків із громадськістю та покликана управляти позитивним іміджем фірми або людини» [8, с. 16].

Процес розвитку суспільних зв'язків між громадянами і суспільством зосереджує головну увагу на узгодженні зусиль різних груп населення і організацій у вирішенні різноманітних питань та відпрацюванню загальної стратегії дій. Ці трансформаційні процеси сприяли створенню спеціальних підрозділів у державних органах, які відповідали за постійний діалог з населенням і громадськими об'єднаннями. Ці спеціальні підрозділи отримали назву прес-служб.

Прес-служба в органах державної влади – це відділ владної установи, що виступає як спеціалізована структура по роботі із засобами масової інформації з метою комунікативно-інформаційного супроводу діяльності цієї організації. Щодо завдань такого відділу, то його головне завдання – інформування громадськості про прийняті рішення і створення позитивного іміджу суб'єкта інформаційної політики, в даному разі це державна структура і зокрема її керівник.

Дослідник Г. Татаринова виділяє три основні функції, які виконує прес-секретар державного органу влади або місцевого самоврядування: зовнішня, охоронна та внутрішня. Зовнішня функція полягає у всебічному аналізі та оприлюдненні інформації про діяльність органів державної влади, тобто інформування населення. Охоронна функція – в захисті інформації, яка складає державну або службову таємницю, для збереження необхідної секретності цієї інформації. Внутрішня функція – це збір і аналіз інформації про державну установу в ЗМІ для визначення необхідних напрямів розвитку, а також реакції населення на виконання визначеним органом своїх владних повноважень [10].

© Меліхов К. В., 2019